HLp (LKH) 2187
2m

Europos LIETUVIS

Mėnesinis leidinys, leidžiamas nuo 1947.7.25 2003 m. liepos 10 d. Nr.7 (2548)

Prezidentas R. Paksas sveikina Lietuvos žmones Valstybės dienos proga

Prezidentas Rolandas Paksas pasveikino šalies žmones iškilaus jubiliejaus - Lietuvos valstybės - karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų - proga. Savo sveikinime valstybės vadovas kviečia visus drauge stiprinti iš tolimų protėvių paveldėtą brangiausią palikimą - valstybingumą.

"Tegu mus vienija bendrumo jausmas bei žinojimas, kad esame sena garbinga tauta ir valstybė. Išlikome, atlaikę daug sunkių išmėginimų ir negandų. Šiandien esame laisvi, ir tvirti yra mūsų valstybės pamatai", - rašoma Prezidento sveikinime.

Valstybės vadovo sveikinime primenama, kad liepa - ypatingas mėnuo - 15-ąją iš tolimų amžių atsirita pasididžiavimą savo tauta žadinantys Žalgirio mūšio aidai. Prieš 70 metų tą pačią liepos dieną skrydžiui į Lietuvą pakilo lietuvių tautos didvyriai Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

"Mintimis ir darbais tęskime didžiavyrių žygius Lietuvos garbei ir gerovei", -rašoma valstybės vadovo sveikinime.

Liepos 17-oji - Pasaulio lietuvių vienybės diena, kaip rašoma valstybės vadovo sveikinime, - taip pat ragina burtis visus, plačiai po visą pasaulį pasklidusius.

"Istorija lėmė, kad, minėdami garbingąjį valstybės Jubiliejų, įžengiame į naują jos raidos etapą, kai Lietuva tampa visateise ir atsakinga Europos šeimos nare. Dar niekada Lietuva nebuvo tokia saugi ir neturėjo tokių galimybių stiprėti, kaip yra dabar. Tai ir didelė privilegija, ir įpareigojimas. Kurkime, brandinkime savo valstybę oriai, pasitikėdami savo jėgomis", - kviečia Lietuvos valstybės vadovas, linkėdamas visiems kuo daugiau gėrio ir šviesių dienų.

Lietuvos vėliava bus nuolatos iškelta ant mokyklų pastatų

Valstybinė Lietuvos vėliava bus iškelta prie valstybinių aukštųjų, valstybės ir savivaldybių bendrąjį lavinimą teikiančių mokyklų pastatų. Vėliava prie mokyklų bus keliama prasidėjus mokslo metams ir nuleidžiama jiems pasibaigus.

Tai įteisino Seimas, priimdamas Seimo Pirmininko Artūro Paulausko pasiūlytą Lietuvos valstybės vėliavos įstatymo pataisą. Seimo vadovo nuomone, nuolatinis vėliavos iškėlimas prie mokyklų labai prisidėtų ugdant jaunimą, skatinant pagarbą Lietuvos valstybingumui. "Ant mokyklos pastato nuolat plevėsuojanti trispalvė savo įvaizdžiu daug prisidėtų ugdant mokinių dvasinę pagarbą valstybei, tautai, jos dvasinėms vertybėms", - pabrėžė A. Paulauskas.

Beje, tokia valstybės vėliavos iškėlimo tvarka nuo 2001 m. taikoma Latvijoje.

Tačiau daugelis Seimo narių kritiškai vertino šią iniciatyvą, kuri kai kuriems net priminė anuos pionierių laikus. Įstatymo pataisai oponavęs parlamentaras Viktoras Rinkevičius sakė manąs, kad ypač kaimo mokykloms tai brangiai kainuos, padaugės vėliavos išniekinimo atvejų.

Už Lietuvos valstybės vėliavos įstatymo pataisą balsavo 33 Seimo nariai, prieš buvo 11, 10 parlamentarų susilaikė.

Kitais metais pradės veikti pensijų kaupimo sistema

Kiekvienas Lietuvos gyventojas, draudžiamas visai socialinio draudimo pensijai, nuo 2004 metų galės dalyvauti naujojoje pensijų kaupimo sistemoje ir turės galimybę ateityje pasididinti pensiją. Pareikšti valią, ar 2004 metais jau dalyvaus pensijų kaupimo sistemoje, žmonės turėtų iki šių metų gruodžio 1 d.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė tikisi, kad 2004-aisiais - pirmaisiais savanoriško pensijų kaupimo metais šia sistema pasinaudos apie 7-8 procentus Lietuvos žmonių.

(tęsinys 2 psl.)

Vėliau apsisprendusiųjų tokiu būdu ateityje pasididinti savo senatvės pensijas turėtų daugėti. Ši prognozė paremta kaimyninių valstybių Latvijos, Estijos, Lenkijos patirtimi.

"Pirmieji metai bus išbandymo, žmonių apsisprendimo, pasitikėjimo, kaupiamąja sistema metai", sakė V. Blinkevičiūtė, komentuodama Seime priimtus teisės aktus, atveriančius kelią naujos pensijų kaupimo sistemos gyvavimui.

Vėliau norinčiųjų dalyvauti pensijų kaupime žmonių, ministrės nuomone, turėtų padaugėti. Apsispręsti, ar nuo 2005 metų įsijungia į pensijų kaupimo sistemą, žmonės turėtų iki 2004 gegužės 1 d.

Seime priimtas įstatymų paketas lydi praėjusiais metais priimtą pensijų sistemos reformos įstatymą, sudaro prielaidas dalį valstybinio socialinio draudimo įmokos kaupti pensijų fonduose. Valstybė Lietuvos gyventojams suteikė savanoriško pensinio kaupimo, kuriame galės dalyvauti visi asmenys, galimybę. Pensinio kaupimo sistema garantuoja žmonių pasirinkimo laisvę, neriboja amžiaus norintiems joje dalyvauti.

Papildomų išlaidų žmogui, dalyvaujančiam pensijų kaupimo sistemoje, neprireiks, nes pasak socialinės apsaugos ir darbo ministrės V. Blinkevičiūtės, į asmenines sąskaitas kaupimo fonduose bus pervedama po 2,5 proc. iš dabar mokamo bendro socialinio draudimo įmokos tarifo. Ši apdraustojo asmens įmoka kaupiamajai sistemai kasmet pamažu bus didinama po 1 proc. iki 5,5 proc. 2007 m.

Ministrė taip pat pabrėžė, kad dalį įmokų pervedant į pensijų kaupimo fondus, "Sodros" biudžetas nenukentės ir valstybinio socialinio draudimo pensijos nesumažės.

"Kiekvienais metais, formuojant "Sodros" biudžetą bus numatomos lėšos. Jeigu kitais metais savanoriško pensijų kaupimo sistemoje apsispręs dalyvauti 7-8 proc. žmonių, "Sodros" biudžetui atkurti reiktų daugiau kaip 20 milijonų. Tos lėšos yra planuojamos, yra pakeistas Stabilizavimo fondo įstatymas, kad prireikus būtų galima paimti lėšas", sakė V. Blinkevičiūtė.

Pagal priimtus įstatymus gyventojai galės kaupti įmokas pensijų kaupimo bendrovėse, turinčiose licenciją, arba draudimo įmonėse, vykdančiose gyvybės draudimą bei turinčiose leidimą užsiimti pensijų kaupimo veikla.

Ministrė V. Blinkevičiūtė pabrėžė, kad bus rengiama plati informacijos kampanija, padėsianti susiorientuoti gyventojams dėl pensijų kaupimo sistemos fondų, kad būtų išvengta nusivylimų ir susiviliojimo pigiais reklaminiais triukais.

Teisės aktuose, reglamentuojančiuose kaupimo fondų veiklą, pasak ministrės, yra įdėta pakankamai saugiklių, kad žmonių sukaupti pinigai būtų saugūs.

Kadangi naujajame pensijų kaupime dalyvaus dviejų tipų bendrovės - pensijų fondų valdymo įmonės bei gyvybės draudimo įmonės, jų veiklą prižiūrės dvi skirtingos institucijos - Vertybinių popierių komisija ir Valstybinė draudimo priežiūros komisija.

Apytikriais Socialinės apsaugos ministerijos skaičiavimais, kaupiamuosiuose pensijų fonduose dalyvausiantys gyventojai, turi galimybę pasididinti senatvės pensiją 20 procentų, tais dydžiais, kurie bus po 15-kos ar 20 metų.

Rusijos susisiekimo ministerija prašo žiniasklaidą priminti rusams bilietų į Kaliningradą įforminimo taisykles

RF susisiekimo ministerija kreipėsi į regionų žiniasklaidos priemones, prašydama priminti rusams, kaip reikia įforminti į Kaliningradą ir atgal važiuojančių traukinių bilietus. Visiems šalies geležinkeliams išsiuntinėtos telegramos, kuriose nurodyta suteikti vietos laikraščiams, radijui ir televizijai visą reikiamą informaciją, praneša ITAR-TASS-ELTA.

Geležinkelininkai prašo piliečius itin atidžiai įforminti kelionės dokumentus ir pateikti kasininkams tik patikimus duomenis apie dokumentus, leidžiančius vykti per Lietuvą. Jeigu keleivis neturi Lietuvos vizos ir neįformino supaprastinto kelionės dokumento, Lietuvos pareigūnai turi teisę išlaipinti Rusijos pilietį iš traukinio pasienyje, primena ministerija. Visiems kasininkams duotas nurodymas griežtai laikytis bilietų įforminimo taisyklių, tiksliai užrašyti duomenis ir sutikrinti juos su keleivio dokumentais.

Pažeidėjus policininkai vysis naujais visureigiais

Vienuolikai teritorinių Lietuvos policijos įstaigų bus perduoti 22 visureigiai "Santana PS10". Naujieji automobiliai padės pareigūnams efektyviau kontroliuoti per šalies teritoriją iš Kaliningrado į likusią Rusijos teritoriją arba atgal važiuojančius traukinius.

Naujieji visureigiai pasitarnaus pareigūnams operatyviai vykstant į įvykio vietą, sulaikant neteisėtai iš traukinių išlipusius keleivius bei grąžinant juos atgal.

Daugiausia naujųjų transporto priemonių gaus Vilniaus rajono policijos komisariatas. Jam bus perduoti 4 visureigiai. 3 automobilius gaus Vilkaviškio rajono policija. Kitų miestų bei rajonų policijos komisariatai gaus po vieną arba du visureigius.

Policininkams atiteksiantys visureigiai "Santana PS10" pagaminti Ispanijoje. Jų prototipas - angliškasis visureigis "Land Rover". Santana galima patogiai gabenti 9 asmenis, o galinėje automobilio kėbulo dalyje laisvai galima vežti 4 sulaikytuosius. Automobiliai aprūpinti švyturėliais, radijo stotimis ir kita specialia įranga.

Šalies kariai misijai Kosove rengsis Danijoje

34 Lietuvos kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono kariai išvyks į Daniją dalyvauti pasirengimo pratybose, kuriose bus ruošiamasi KFOR taikos įvedimo operacijai. Vėliau prie jų prisijungs dar du karių būriai. Pratybos truks iki rugpjūčio 20 dienos, po kurių kariai išvyks į misiją Kosove.

Beveik šimtas karių pusmetį tarnaus iš SFOR misijos Bosnijoje ir Hercegovinoje į Kosovo provinciją perkelto Danijos batalione, esančiame Baltijos eskadrone. Šiame eskadrone rotacijos principu pasikeisdami tarnauja Lietuvos, Latvijos ir Estijos kariai.

Šiuo metu Kosovo provincijoje Ukrainos ir Lenkijos batalione misiją atlieka trisdešimties Lietuvos karių būrys.

Kariai misijoje budi stebėjimo ir kontrolės postuose, patruliuoja, surenka nelegalius ginklus, lydi konvojus. Jie stebi, tikrina tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, teikia pagalbą humanitarinėms organizacijoms, užtikrina vietinių gyventojų saugumą.

Didinant Lietuvos karių kontingentą misijose Irake, nuspręsta nebetęsti karo transportinio lėktuvo An-26 dalyvavimo KFOR ir SFOR aprūpinimo misijoje. Neapolyje dislokuotas šalies karinių oro pajėgų lėktuvas nuo 2001 metų skraidino karinį personalą ir krovinius į Bosniją, Serbiją ir Juodkalniją. Nebus tęsiama ir Lietuvos karo medikų misija Irake.

Šiuo metu daugiausia Lietuvos karių dalyvauja tarptautinėse misijose Irake ir Afganistane. Planuojama, kad į misiją Irake šį rugpjūtį išvyks dar apie keturiasdešimt karių iš Lietuvos.

Nesąžiningos Kaliningrado turizmo firmos pelnosi iš didelės Lietuvos vizų paklausos

Nesąžiningos Kaliningrado srities turizmo firmos naudojasi didžiule Lietuvos vizų paklausa šiame Rusijos regione pasipelnymo tikslais. Jos siūlosi už du ir daugiau tūkstančių rublių įforminti skubias vizas, kurias Lietuvos konsulatai išduoda nemokamai. Tai buvo pareikšta per susitikimą su turizmo agentūrų vadovais, kurį surengė srities gubernatoriaus pirmasis pavaduotojas Michailas Cikelis, praneša ITAR-TASS-ELTA.

Turizmo firmų, kurios ėmėsi nesąžiningo verslo ir apgaudinėja žmones, vadovai buvo įspėti, kad jiems tenka asmeninė atsakomybė už ydingą darbo praktiką. Jei išaiškės naujų tokio pobūdžio faktų, bus nutraukta šių agentūrų akreditacija prie Lietuvos generalinio konsulato Kaliningrade.

Gubernatoriaus pavaduotojo duomenimis, turizmo firmos kasdien už atskirą mokestį įformindavo iki 400 vizų. Jis priminė, jog tranzitui per Lietuvos teritoriją Rusijos gyventojams nėra būtina gauti vizą, pakanka supaprastinto kelionės geležinkelių dokumento. "Nesąžininga turizmo agentų veikla, naudojimasis situacija, susiklosčiusia po to, kai Lietuva įvedė naujas tranzito taisykles, tik destabilizuoja padėtį Kaliningrado srityje", - pabrėžė M. Cikelis.

JAV karinės paramos nutraukimas netaikytas tiesiogiai Lietuvai

Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) sprendimas nutraukti karinės paramos teikimą beveik 50-čiai šalių nebuvo nukreiptas tiesiogiai prieš būsimas NATO nares, tarp jų ir Lietuvą, ir neturėtų pakenkti Lietuvos bei Amerikos santykiams, tvirtina krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius.

"Šitie žingsniai nebuvo nukreipti nei prieš Lietuvą, nei prieš kitas kandidates į NATO. Čia daugiau bendra atmosfera buvo labai nepalanki", - Eltai sakė L. Linkevičius.

ELTA primena, jog Jungtinės Valstijos laikinai nutraukė paramos teikimą beveik 50-čiai šalių, tarp jų ir Lietuvai bei dar penkiomis valstybėms, siekiančioms tapti NATO narėmis, nes jos nesuteikė amerikiečiams neliečiamumo statuso, apsaugosiančio juos nuo baudžiamojo persekiojimo Tarptautiniame baudžiamajame teisme.

Suėjus terminui, iki kurio pasaulio šalių vyriausybės turėjo pasirašyti sutartis dėl specialaus amerikiečių statuso, JAV Prezidentas Džordžas Bušas (George W. Bush) paskelbė, kad JAV išimtį taikys 22 valstybėms. Tariau Lietuvos tarp jų nebuvo.

Vis dėlto su Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku susitikęs kadenciją baigiantis JAV ambasadorius Džonas Teftas (John Tefft) pranešė, kad šiems metams Lietuva dar spėjo pasirašyti sutartis su Jungtinėmis Valstijomis dėl skirtos paramos gynybos srityje panaudojimo.

Pasak L. Linkevičiaus, absoliuti dauguma iš JAV gautų pinigų bus panaudojama įsigyti transporto priemonėms. Ministro pateiktais

(tęsinys 4 psl.)

duomenimis, šiais metais Lietuva iš JAV turėtų gauti apie 7 mln. dolerių.

L. Linkevičius taip pat vylėsi, jog amerikiečių įvestos sankcijos kitais metais bus atšauktos.

"Kitais metais mūsų statusas turi pasikeisti - mes tapsime NATO nariais, gali pasikeisti ir Jungtinių Valstijų Kongreso pozicija, nes yra įvairių kongresmenų pastabų", - sakė krašto apsaugos ministras.

Jis taip pat pabrėžė, kad dėl numatytos karinės paramos nutraukimo tikrai nenukentės Lietuvos ir Amerikos santykiai bei karinis bendradarbiavimas.

"Nėra pagrindo teigti, kad Lietuvos ir Amerikos kariniai ryšiai susilpnės", - tikino ministras.

Mirties bausmei Lietuvos kodeksuose nepalikta vietos

Seimas ratifikavo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 13-ąją protokolą dėl mirties bausmės panaikinimo visais atvejais, be jokių išlygų. Tai reiškia, kad Lietuvos kodeksuose negalės būti numatyta mirties netgi už veiksmus karo arba neišvengiamo pavojaus kilti karui metu.

Lietuvoje mirties bausmė iš Baudžiamojo kodekso už kriminalinius nusikaltimus buvo pašalinta dar 1998 m. gruodžio 21 d.

1999 m. sausio 18 d. Lietuva pasirašė Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 6-ąjį protokolą dėl mirties bausmės panaikinimo. Šį protokolą pasirašiusioms valstybėms buvo palikta išlyga taikyti mirties bausmę už veiksmus karo arba neišvengiamo pavojaus kilti karui metu.

13-ąjį protokolą, numatantį mirties bausmės panaikinimą be jokių išlygų, Lietuva pasirašė 2002 m. gegužės 3 d. Vilniuje vykusios Europos Tarybos Ministrų komiteto 110-osios sesijos metu.

Šį protokolą yra pasirašiusios 40 iš 45 valstybių Europos Tarybos narių. Prie 13-ojo protokolo nėra prisijungusios tik Turkija, Rusija, Azerbaidžanas, Armėnija ir Albanija.

Siūloma nemokamai kelti į Kuršių neriją ten įregistruotų įmonių darbuotojus ir transportą

Seimas po pateikimo pritarė Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko Algirdo Butkevičiaus pateiktai Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pataisai, kurią priėmus, nemokamai persikelti keltais į Kuršių neriją galėtų ir juridinių asmenų, turinčių Kuršių nerijoje įregistruotą buveinę, transporto priemones ir darbuotojus, taip pat autocisternos, vežančios kurą į Kuršių neriją.

Seimo sesijos parlamentarai ketina priimti šį dokumentą. A. Butkevičiaus pasiūlytos įstatymo pataisos įgyvendinimas kainuotų, jo duomenimis, apie 1-1,3 mln. litų per metus.

Šių metų gegužės 29 d. priimtos Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pataisos šiems subjektams tokių lengvatų nenumatė. Pagal jas, nuo liepos 1 d. keltais į Kuršių neriją perkeliami nemokamai Neringoje bei Klaipėdos miesto Smiltynėje deklaravę gyvenamąją vietą gyventojai ir jų transporto priemonės.

Nemokamai keliami ir tarnybos reikalais ten vykstantys greitosios pagalbos automobiliai, priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų, policijos, kelių priežiūros, uosto saugos tarnybos, prokuratūros darbuotojai ir kiti valstybės pareigūnai bei jų transporto priemonės, reguliaraus susisiekimo autobusai.

Sąnaudos, kurias patiria tokį perkėlimą atliekančios įmonės, yra kompensuojamos Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis.

Unikalūs parodos eksponatai liudija Mindaugo laikų Lietuvos ryšius su krikščioniškąja Europa

Taikomosios dailės muziejuje pristatyta septintą kartą atnaujintos ir papildytos parodos "Krikščionybė Lietuvos mene" speciali ekspozicija.

Jaudinančia jubiliejaus akimirka atnaujintos ekspozicijos pristatymą savo kalboje pavadino Lietuvos Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas.

Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, pabrėžęs išskirtinę eksponatų vertę, padėkojo parodos rengėjams ir pagalbininkams iš užsienio.

Parodos "Krikščionybė Lietuvos mene" globėjas kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus išreiškė viltį, jog paroda, pristačiusi didžiausius sakralinio meno turtus, turės ryškų tęsinį, suteiks mūsų gyvenimui svarbių impulsų, lems tautos dvasinį atsinaujinimą.

Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pasveikino visus su valstybės švente, pabrėždamas, kiek daug Lietuvai davė Mindaugo apsisprendimas.

Atnaujintos parodos pristatymo iškilmėse taip pat kalbėjo Vokietijos ambasadorius Aleksanderis fon Romas (Alexander von Rom), Lietuvos kultūros ministrė Roma Pakaitienė, grojo Valstybinis Vilniaus kvartetas.

Nuo 1999 metų gruodžio 28 dienos Vilniuje,

(tęsinys 5 psl.)

Taikomosios dailės muziejuje, veikianti paroda "Krikščionybė Lietuvos mene", skirta krikščionybės 2000 metų ir Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejams, du kartus per metus buvo atnaujinama ir papildoma. Dabar, minint Mindaugo karūnavimo sukaktį, parodą papildė speciali ekspozicija, pristatanti Lietuvos integraciją į krikščioniškosios Europos civilizacijos erdvę, tryliktajame-keturioliktajame amžiais Europai paskleistus krikščioniškosios Lietuvos ženklus.

Lituanistinės istorijos bei meno vertybės, dokumentų faksimilės Vilnių pasiekė iš Vakarų ir Vidurio Europos muziejų, bibliotekų, archyvų, kitų institucijų.

Centrinę ekspozicijos vietą užima Lietuvos karaliaus Mindaugo 1255 metų dovanojimo raštas su vieninteliu išlikusiu jo antspaudu. Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys šį dokumentą pavadino svarbiausia išsaugota istorine Mindaugo karalystės relikvija ir dėkojo už galimybę eksponuoti ją Vilniuje.

Išskirtinės vertės dokumento originalą, saugomą Berlyne, Prūsijos valstybės kultūrinio palikimo archyve, į Lietuvą atlydėjo muziejaus direktorius dr. Jurgenas Kliosterhiujis (Jurgen Kloosterhui) ir archyvo restauracinių dirbtuvių vadovas Hinrichas Peteris (Hinrich Peters).

Relikvija eksponuojama specialioje vitrinoje, kurioje įrengtas ypatingas apšvietimas, palaikomas reikalingas mikroklimato režimas, ekspozicinė erdvė apsaugota nedūžtančiu stiklu. 18 tūkst. litų kainavusią vitriną Lietuvos dailės muziejus įsigijo Vokietijoje pernai specialiai J. Bretkūno Biblijos vertimo rankraščio ir dabar atvežto unikumo eksponavimui.

Ekspozicijos atidarymo iškilmėse dalyvaujantis dr. J. Kliosterhiujis (Jurgen Kloosterhui) pasidžiaugė galėdamas prisidėti prie Lietuvos valstybės šventės.

Specialios ekspozicijos sumanytojas, istorikas Vydas Dolinskas pateikė savo hipotezę, esą šis istorinis Karaliaus Mindaugo dokumentas galėjo būti pasirašytas ir Vilniuje. Valdovų rūmų teritorijoje dirbantys archeologai, sakė jis, čia aptiko ir tryliktojo amžiaus pastatų liekanų.

Iš kitų ekspozicijos vertybių V. Dolinskas išskyrė 1370-1390 metų schematinį Vilniaus atvaizdą, dar nežinomą Lietuvos istoriografijai ir istorinei ikonografijai. Manyta, kad seniausias Vilniaus atvaizdas yra G. Brauno ir F: Hohenbergo šešioliktojo amžiaus viduryje sukurtas planas. Surastame keturioliktojo amžiaus pergamente Vilnius schematiškai, kaip mūrinė pilis, pavaizduotas kartu su kitais Europos miestais, ir tai liudija apie Mindaugo laikų Lietuvos tarptautinį pripažinimą.

Parodos lankytojus taip pat turėtų sudominti penkioliktojo-šešioliktojo amžių ant pergamento piežtų herbynų lapai su Lietuvos heraldika. Herbynai priklauso Belgijos karališkajai Alberto I bibliotekai Briuselyje, taip pat Prancūzijos nacionalinei bibliotekai Paryžiuje.

Tarp kitų išskirtinių vertybių eksponuojama ir ypatinga krikščioniškosios dailės relikvija "Pasionalas" - Kristaus bei šventųjų kankinių gyvenimo ir kančių istorijos knyga, sukurta šešioliktojo amžiaus pradžioje. Manoma, kad šią knygą pirmajam Vilniaus vyskupui Andriui yra dovanoję Lietuvos ir Lenkijos valdovai - Jogaila su Šv. Jadvyga, o vyskupas ją testamentu palikęs Vilniaus katedrai. Septynioliktajame amžiuje unikali pergamentinė knyga pateko į Italiją ir buvo perduota Vatikano apaštalinei bibliotekai. Tai viena iš vertingiausių ir labiausiai saugomų šios bibliotekos rankraštyno knygų.

Kartu su lituanistinėmis vertybėmis atnaujintoje parodoje pristatoma ir labai vertinga Lietuvos bažnyčių sakralinės dailės kolekcija - penkios dešimtys unikalių penkioliktojo-dvidešimtojo amžiaus pradžios tapybos, auksakalystės, tekstilės, skulptūros darbų, ilgus metus restauruotų Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno muziejinių vertybių restauravimo centre.

Paroda "Krikščionybė Lietuvos mene" veiks iki šių metų gruodžio 31 dienos. Mindaugo laikų relikvija bus eksponuojama iki liepos 20 dienos.

Už išgelbėtą gyvybę - Valstybės apdovanojimai

Tris klaipėdiečius uostamiesčio meras siūlo apdovanoti "Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi". Dviem iš jų šis garbingas ženklas bus skirtas po mirties.

Valstybės apdovanojimais Klaipėdos miesto meras Rimantas Taraškevičius tris klaipėdiečius pasiūlė įvertinti už kilnų poelgį gelbstint į nelaimę patekusį vaiką. Prezidentui Rolandui Paksui adresuotame teikime "Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi" siūloma apdovanoti jūroje skendusį berniuką gelbėjusius ir savo gyvybes paaukojusius Andrejų Šetilnikovą ir Egidijų Pošką bei vaiką išgelbėjusį Mindaugą Vaitelę.

ELTA primena, jog šiemet, gegužės 12 dieną, apie 16 valandą Melnragėje, prie Šiaurinio molo į jūrą netyčia įkrito aštuonerių metų Valerijus Šetilnikovas. Gelbėti berniuko nedelsdami į vandenį puolė keturiolikmetis Valerijaus brolis Andrejus Šetilnikovas, 33 metų Egidijus Poškus ir 34 metų Mindaugas Vaitelė. Skendęs vaikas buvo išgelbėtas, deja, jo brolis A. Šetilnikovas ir E. Poškus nuskendo.

Lietuvos piliečiams - nauji asmens dokumentai

Nuo šių metų sausio 1 dienos Lietuvos piliečiams išduoti asmens tapatybės kortelės ir naujo pavyzdžio pasai bei įsigaliojo naujas gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas. Kiek visos šios naujovės liečia užsienyje gyvenančius Lietuvos piliečius? Iki kada būtina pakeisti senuosius t.y. išsiimti naujuosius dokumentus? Kaip ir kur reikia deklaruoti savo gyvenamą vietą? Į šiuos klausimus atsako Lietuvos Ambasados Berlyne pirmasis sekretorius Vytautas Leškevičius.

Asmens tapatybės kortelės bus asmeniškai išduodamos tik Lietuvoje – Ambasada jas įgyjant tarpininkauti negalės. Šios kortelės tuo tarpu ir galios vien Lietuvoje. Vėliau, tikėkime, pavyks susitarti, jog šias korteles kaip asmens dokumentą pripažintų ir kitos šalys – visų pirma Europos Sąjungai priklausančios valstybės.

Strimgalviais atsikratyti "senųjų" pasų tikrai neverta – jie dar galios tiek, kiek pažymėta tų pasų paskutiniame puslapyje. Viena labai smagi žinia užsienyje gyvenantiems ir pasus per Ambasadą keičiantiems Lietuvos piliečiams – kol Lietuvoje bus spausdinamas naujasis pasas, asmeniui, kaip būdavę iki šiol, neteks nejaukiai jaustis be jokio dokumento: Ambasada, pasigaminusi keičiamojo paso kopiją, dokumentą keitimo metu grąžins pateikėjui.

Didelė naujovė – gyvenamosios vietovės deklaravimas.

Pagal gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nuostatas LR piliečiai, išvykstantys į užsienio valstybes ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, privalo deklaruoti išvykimą. Tie piliečiai, kurie yra užsienio valstybėse, tačiau turi LR piliečio pase jų gyvenamąją vietą Lietuvoje arba kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvoje buvo įrašyti gyvenamosios vietos duomenų apskaitos dokumentuose LR Vyriausybės nustatyta tvarka, galiojusia iki 2003 m. sausio 1 d., pagal LR gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo įgyvendinimo nuostatas laikomi deklaravusiais savo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

Nuo 2003 m. sausio 1d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės įstatymas, Lietuvos Respublikos paso įstatymas, Lietuvos Respublikos paso įstatymas ir šių įstatymų įgyvendinimo įstatymai. Pagal šių įstatymų nuostatas piliečiai, kurie laikomi deklaravusiais gyvenamąją vietą Lietuvoje, dėl paso gavimo turės kreiptis į teritorinių policijos įstaigų migracijos skyrius, poskyrius, grupes, pasų poskyrius (t.y. migracijos tarnybas) pagal deklaruotą gyvenamąją vietą Lietuvoje ir pateikti asmens tapatybės kortelę arba dokumentus jai gauti. Neišdavus asmens tapatybės kortelės, pasas galės būti išduotas tik piliečiams, kurie teisės aktų nustatyta tvarka yra įforminę išvykimą iš Lietuvos Respublikos.

Atsižvelgiant į tai, kad nemaža dalis piliečių, esančių užsienio valstybėse, teisės aktų nustatyta tvarka nėra įforminę išvykimo iš Lietuvos ir turėtų grįžti į Lietuvos Respubliką gauti asmens tapatybės kortelės bei paso, ir siekiant šiems piliečiams sudaryti sąlygas pateikti dokumentus pasui gauti bei patikslinti duomenis apie savo gyvenamąją vietą per Lietuvos diplomatines atstovybes ir konsulines įstaigas užsienio valstybėse, nustatyta tokia duomenų apie gyvenamąją vietą patikslinimo tvarka:

pilietis, kuris laikomas deklaravusiu gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje (LR piliečio pase yra įrašas apie jo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje arba tokio įrašo LR piliečio pase nėra, tačiau duomenys apie jo gyvenamąją vietą Lietuvoje buvo įrašyti gyvenamosios vietos duomenų apskaitos dokumentuose teisės aktų nustatyta tvarka, galiojusia iki 2003 m. sausio 1d.) dokumentus pasui gauti gali pateikti konsulinei įstaigai ir kartu užpildyti gyvenamosios vietos deklaraciją, pildomą asmeniui išvykstant iš Lietuvos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui;

pilietis, pateikęs konsulinei įstaigai deklaraciją, informuojamas apie tai, kad deklaracija bus persiųsta migracijos tarnybai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje jis yra deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvoje, ir kad ši migracijos tarnyba įves duomenis į LR gyventojų registraciją apie jo išvykimą iš Lietuvos Respublikos nuo deklaracijos gavimo migracijos tarnyboje dienos;

piliečio pateikta deklaracija kartu su dokumentais pasui gauti per Užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą persiunčiama Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos;

piliečiui, esančiam užsienio valstybėje, pasą Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos išduoda tik tada, kai migracijos tarnyba į LR gyventojų registrą įveda duomenis apie šio piliečio išvykimą iš Lietuvos Respublikos;

Pilietis esantis užsienio valstybėje, tačiau laikomas deklaravusiu gyvenamąją vietą Lietuvoje, gali pateikti deklaraciją konsulinei įstaigai ir tokiu atveju, kai kartu nepateikia dokumentų pasui gauti.

Daugiau informacijos galima surasti internete adresu www.migracijos.lt

Valstybės diena ar Vilniaus diena?

Švęsime Valstybės dieną ir dar be to 750 metų Mindaugo karūnavimui. Bus gražių kalbų, šūvių iš patrankų ir šampano taurių. Bet svarbiausia - bus atidaryti naujas tiltas per Nerį ir išpuoselėtoji Gedimino prospekto dalis. Dar ir paminklas karaliui Mindaugui. Vilnius švęs. Kiti galės pasidžiaugti tuo, kaip Vilnius švenčia. Ir pasimokyti, kaip valstybės jubiliejus reikia paversti granito plokštėmis centrinėje miesto gatvėje ar naujais tiltais sostinėje.

Artėja Lietuvos tūkstantmetis. Vilnius ta proga gaus Valdovų rūmus, o pasistengęs turės ir greitąjį tramvajų. Moksleiviai iš Tauragės važiuos į Vilnių kaip į Disneilendą. Toks pat kultūrinis atstumas, toks pat kultūrinis šokas.

Kažkada rašiau apie dvi Lietuvas. Dabar drįstu pasakyti, kad Valstybės diena virsta Vilniaus diena, nes kuo toliau, tuo labiau visa valstybė virsta vienu Vilniumi. Visa kita yra nelabai įdomi provincija, kurioje nieko svarbaus nevyksta, kuri nešvenčia valstybės jubiliejų ir todėl negauna pinigų prospektams renovuoti ar naujiems tiltams statyti.

Per paskutinius penkerius metus skirtumas tarp vidutinių atlyginimų Vilniaus ir Tauragės apskrityse išaugo dvigubai. Šiandien jis jau siekia 400 litų. Švenčiant tūkstantmetį, jis sieks ne mažiau kaip 1000 litų. Ir tai įskaitant atlyginimus Šalčininkuose, Širvintose ir kituose į Vilniaus apskritį įeinančiuose rajonuose. O jeigu palygintumėme atlyginimus pačiame Vilniaus mieste su atlyginimais Tauragėje?... Gerai, kad Statistikos Departamentas nepateikia tokių skaičių.

Didžioji dalis (apie 70 %) į Lietuvą patenkančių užsienio investicijų taip pat nusėda Vilniuje. Bėgant metams ši dalis taip pat nesustabdomai auga. Nenuostabu, kad Vilniuje "statybų kranai dainuoja", kaip nesenai sakė vienas iš valstybė vadovų. Tuo tarpu kolega iš Kupiškio sako, kad po 90-ųjų čia gimę vaikai nebežino, kas tai yra bokštiniai kranai, nes tokių nėra matę.

"Nesėkmės" rajonai, tai yra atsiliekančioji nuo sėmingo Vilniaus provincija, yra pakliuvusi į užburtą ratą, dėl kurio atsilikimas tik didėja. Provincijos protas migruoja į Vilnių ar Airiją ir provincijos žmogiškieji resursai vis labiau menksta. Bedarbystė aukšta, tačiau provincijos verslui didžiausia problema - kaip surasti gebančių dirbti. Iniciatyvos kurti savo verslą, verslumo kultūros provincijoje nebelieka. Smulkių įmonių skaičius tūkstančiui gyventojų Utėnoje yra beveik du kartus mažesnis nei Vilniuje.

Antroji Lietuva nėra apimta šventiškų nuotaikų. Šiandiena nėra džiugi, perspektyva - pakankamai miglota. Galima būtų svajoti, kad Europos Sąjungos finansinė parama iš struktūrinių fondų išspręs visas provincijos problemas, tačiau tai priklausys nuo to, kaip šie pinigai bus skirstomi, tai yra nuo to, ar valstybė turės sąmoninga regioninę politiką ir pakankamai politinės valios tokiai strategijai įgyvendinti.

Jeigu bus palikta savieigai - didžioji dalis europinių pinigų vėl nusės Vilniuje. Ir ne todėl, kad vilniečiai yra miklesni prasimušti biurokratiniuose koridoriuose. O todėl, kad tokie pinigai patys savaime žymiai greičiau eina į sėkmės regionus. Nes ten žymiai stipriau yra išvystyti žmogiškieji resursai ir administraciniai gebėjimai. Tą galima pamatyti iš SAPARD programos įgyvendinimo - paramos žemės ūkiui pinigai eina į Vidurio Lietuvos rajonus, kur ūkininkai santykinai ir taip yra stiprūs, o ne į Šalčininkus ar Akmenę. Nes stiprūs ūkininkai patys gali parengti projektus, o silpni patys gali tik padejuoti.

Lietuvoje daug šnekų apie regioninę politiką, bet reikalai nepajuda. Europos Sąjungoje regioninė politika – struktūriniai fondai ir jų panaudojimas atsiliekantiems regionams padėti. Lietuvoje kol kas nesimato, kad struktūrinius fondus būtų planuojama panaudoti regioninei politikai. Jeigu valstybė šiandien nepadės tauragiškiams ar kupiškėnams sukaupti žmogiškuosius resursus ir administracinius gebėjimus, tai rytoj pasirodys,. kad nei vieni, nei kiti nesugeba parengti tinkamų projektų. Ir tada vieninteliu tinkamu beliks Vilniaus greitaeigio tramvajaus projektas, kurio atidarymas bus suplanuotas Valstybės dienai 2009 metais. Kai Vilnius švęs Lietuvos tūkstantmetį.

JAUSMŲ PROVERŽIS PO 15 METŲ

Sąjūdžio aktyvistų balsuose – nepasitenkinimas

Lietuvoje Sąjūdžio 15-osios metinės buvo nudažytos ne vien tik šviesiomis spalvomis. Iškilmingų renginių dalyviai ne tik prisiminė iškovoti laisvę padėjusius praeities darbus, bet ir nepriklausomybės laikotarpiu sudužusias savo viltis.

„Savi interesai dabar iškeliami aukščiau kitų, partiniai – aukščiau valstybės, turtiniai interesai aukščiau visko. Pradėję tiesos sakymu, šiandien gyvename nauda“, – kalbėjo buvęs Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys Romualdas Ozolas.

* * *

Ko taip bijo Rusija?

Dėl Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą priimtų supaprastintų pasienio mainų vizų į Karaliaučiaus sritį gavimo tvarką pirmieji išbandė Mažosios Lietuvos žinovai – Mokslo ir Enciklopedijų leidybos instituto vyresnysis mokslinis redaktorius dr. Algirdas Matulevičius ir Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas Vytautas Šilas. Pastarieji š.m. liepos 1-ąją dieną rengėsi su 65-tuoju gimtadieniu pasveikinti labai gerbiamą šioje srityje Šv.Šeimynos bažnyčios Karaliaučiuje kleboną dekaną Anuprą Gauronską. Deja, kelionės išvakarėse Rusijos Federacijos ambasada Vilniuje pranešė, kad nei dr.A.Matulevičius, nei V.Šilas vizų negaus, nes jiems įvažiuoti į Rusijos Federaciją uždrausta.

Jau ne pirmą kartą rusų pusė blokuoja lietuvių intelektualų kontaktus su Karaliaučiaus srities lietuvių bendruomene. Dar 2001 m. kovo mėnesį į Tilžės lietuvių draugijos rengiamą dramaturgo ir filosofo Vydūno minėjimą su pranešimu (apie Vydūną ir lietuvių persekiojimus nacių laikais) vykęs Lietuvos Vydūno draugijos pirmininkas dr.V.Bagdonavičius Tilžės (Sovietsko) pasienio poste buvo sulaikytas iki minėjimo renginio pabaigos (tuo tarpu drauge vykusieji buvo iš karto praleisti). 2003 m. sausio pradžioje Eitkūnų (Černyševskoje) pasienio kontrolės poste buvo išlaipintas į Tepliuvos (Gvardeisko) lietuvių draugijos rengiamą Trijų karalių šventę vykusios grupės vadovas, Karaliaučiaus krašto piliakalnių ir senojo baltų tikėjimo šventaviečių žinovas R.Matulis (kiti grupės nariai praleisti).

Mūsų minėto dr.A.Matulevičiaus, tuomet vadovavusio pedagogų grupės ekskursijai rusų pareigūnai pirmąsyk į sritį neįsileido š.m. balandžio pabaigoje (grupė praleista be vadovo). Kaip ir R.Matulis, dr.A.Matulevičius po kelių valandų tardymo ir kratos Eitkūnų pasienio poste buvo paleistas atgal į Lietuvos Respublikos teritoriją be jokių paaiškinimų!

Susidaro įspūdis, kad visi, kas gali kompetentingai papasakoti apie lietuviškąją ikikarinio laikotarpio Karaliaučiaus krašto – pagrindinės Mažosios Lietuvos dalies - praeitį yra vertinami kaip pavojingi Rusijos vykdomai politikai asmenys. Taip grubiai pažeidžiamos teisės žmonių, norinčių gauti ir keistis informacija apie savo tautos istorinę ir kultūrinę praeitį. Kur garantijos, kad kitą kartą nebus užtvertas kelias norintiems padėti gėlių ant lietuvių literatūros klasiko K.Donelaičio kapo tokiems Mažosios Lietuvos ekspertams kaip K.Donelaičio memorialo autorius dr. N.Kitkauskas, lietuvių kalbos istorijos autorius, akademikas Z.Zinkevičius, ar savaitraščio "Donelaičio žemė" redaktorius S.Lukoševičius?

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos informacija

Dėkojame

Nuoširdžiai dėkojame visiems artimiesiems, Manchesterio klubo tarybai ir nariams, draugams, bičiuliams ir Rochdale, Bradfordo ir visiem, kurie atsiuntė užuojautas.

Užuojautas mums skaudžią netekties liūdesio valandą ir padėjusiems palydėti į paskutinę kelionę Stasį Sasnauską.

Dėkoja žmona Emilija ir sesuo Apolonija.

Norime padėkoti šiems žmonėms, parašant jų pavardes:
Kun.kanauninkui Kamaičiui, Manchesterio Lietuvių klubo tarybai ir nariams, Trudi Kaminskas ir jos šeimai Toni ir Amanda, Viktorijai ir Povilui Virbickams, Onutei Virbickas, Martai ir Vincui Byloms, Vytautui Gurevičiui, Romai Jaloveckas, Stasei Aleknavičienei, Anai ir Stasiui Jankaitis, Genei ir Vytui Ašmenskams, Viktorui Motuzai ir Kutkai. Guodai, Anai ir Vytautui Budriams, Stasei ir Jonui Keturakiams, Bronei Kupstienei, Marijai Paulikonienei ir Onai Eidukienei.

Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubo pusmetinis susirinkimas įvyks

2003 m. liepos 13 d. 2 val. p.p.

Kviečiame visus šiaurinės Anglijos lietuvius, ypatingai Bradfordo, Leigh, Boltono ir Manchesterio lietuvius.

Nesusirinkus kvorumui susirinkimas bus atidėtas vieną valandą ir po to pravestas, nežiūrint kiek narių dalyvauja.

Prieš susirinkimą 2 val. p.p. bus vaišės, tai prašome atvykti į klubą kiek anksčiau.

Klubo valdyba

A.A. ONA GALVYDAITĖ BAČKIENĖ

Nekrologas

Šių metų birželio 19 d., eidama 97 – uosius metus, į Dangiškojo Tėvo namus iškeliavo p.Ona Galvydaitė BAČKIENĖ.

P. Onos ilga ir nuostabi gyvenimo kelionė atskleidžia ją kaip brandžią asmenybę, uolią katalikę, aktyvią visuomenininkę, Lietuvos diplomatijos šefo dr. S.A. Bačkio žmoną, pagalbininkę bei motiną, įdiegusią meilę Dievui ir Tėvynei abiem sūnums – ambasadoriui Ričardui Stasiui ir J.Em. Kardinolui Audriui Juozui.

P. Ona Bačkienė puikiai suprato save, kaip krikščioniškos šeimos židinio puoselėtoją ir ugdytoją, ji kalbėjo: " Šeima yra gražiausia Dievo dovana žmonėms. Ji, šeima, yra žemė, kurioje bręsta nauji daigai, yra pirmoji meilės apraiška. Bet meilei, kaip ir laisvei palaikyti reikalingas pasiaukojimas, nesuinteresuotas jautrumas gėriui... Vaikas ateina į pasaulį meilės dėka, kurią tėvas ir motina turi iš amžinybės..."

Būdama diplomato žmona, velionė aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, kurioje pirmiausia išryškėdavo jos meilė Tėvynei Lietuvai. Nuo pat jaunystės a.a. Ona įsijungė į ateitininkų veiklą, buvo lietuvybės diegėja Žemaičių Naumiesčio evangelikų pradžios mokykloje, nuolat garsinusi Lietuvos vardą tarptautiniuose susitikimuose, diplomatiniuose priėmimuose.

A.a. Ona Galvydaitė Bačkienė gimė 1907 m. gegužės 25 d. Utenos apskrities, Užpalių miestelyje. Mokėsi Utenos "Saulės" progimnazijoje. Aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje. 1926 m. baigė Panevėžio Mokytojų seminariją ir dirbo pedagoginį darbą Žemaičių Naumiesčio evangelikų pradžios mokykloje. 1927 m. įkūrė ir iki 1930 m. vadovavo Lietuvių katalikų moterų draugijos Ž.Naumiesčio skyriui. 1933 m. su dr. Stasiu Antanu Bačkiu sukūrė šeimą ir 1934 m. susilaukė sūnaus Ričardo, o 1937 m. – Audrio Juozo.

Kartu su vyru 1938 m. išvyko į Paryžių, kur 1940 – 1944 m.studijavo Vokiečių kalbos institute. Paryžiuje p. Ona įsijungia į lietuvišką veiklą ir 1948 – 1958 m. buvo išrinkta Prancūzijos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininke. 1947 m. atstovauja Lietuvą Visuomeninio ir socialinio moterų susivienijimo rengiamame III – jame kongrese. Tais pačiais metais įsijungia ir į Pasaulinį motinų sąjūdį, o nuo 1953 – tampa sąjūdžio tarybos nare.

1960 m. persikelia į Lietuvos pasiuntinybę Vašingtone. 1976 – 1987 m. dirba reikalų patikėtinio raštvede pasiuntinybėje. Skaito paskaitas, rengia priėmimus, bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje – rašo straipsnius Ateityje, Naujojoje Vaidilutėje, Moteryje, Drauge.

1989 m. su vyru sugrįžta į Paryžių, o nuo 1993 – ųjų metų atvyksta ir apsigyvena Vilniuje.

A.a. Ona Bačkienė artimųjų bei ją pažinojusių žmonių atmintyje išliks mylinti ir rūpestinga, darbšti ir pamaldi. Teranda jos tauri širdis Viešpaties namuose poilsį ir ramybę.

Vilniaus Arkivyskupijos Kurija

Mirus p. Onai Galvydaitei Bačkienei, 1907 – 2003, DBLS ir LNB Valdybos, pagal jos paskutinę gyvenamą vietą persiuntė nuoširdžią užuojautą šeimai ir artimiesiems.

JONINIŲ ŠVENTĖS ATGARSIAI

Sekmadienį, birželio 22 d., Sodyba pamatė pirmą gerai organizuotą Joninių šventę.

Šventė buvo organizuota ir pravesta aktyvių veikėjų, kurie atidavė savo laiką ir energiją ne dėl kokios priežasties, bet dėl meilės Lietuvai ir norą išlaikyti lietuviškas tradicijas ir jas skiepyti jaunajai kartai, toli nuo Lietuvos.

Tik labai gaila, kad būryje lietuvių, ne visų norai tokie patys. Įvykę įvykiai renginio pabaigoje buvo labai plačiai skelbti ne tik vietiniuose, regioniniuose laikraščiuose, bet ir pasiekė Lietuvos Respublikos skaitytojus. Šie "aktyvūs" veikėjai šiuo metu sulaikyti ir apklausiami Britanijos teisėtvarkos pareigūnų.

Nepaisant šio įvykio ir blogos publikacijos, Sodyba tęs ir toliau organizuotas šventes bei kultūrinius – socialinius renginius. Puoselės bendruomenės tautinį lietuviškumą ir tikisi jog lietuvių bendruomenė ir toliau puoselės šią veiklą.

DBLS VALDYBA

DBLS IR LNB VALDYBOS IR VISA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ BRITANIJOJE, NUOŠIRDŽIAI APGAILESTAUJA, NETEKUSI ILGAMEČIO MŪSŲ BENDRUOMENĖS DRAUGO,DVASINIO PATARĖJO KUN. DR. S. MATULIO MIC

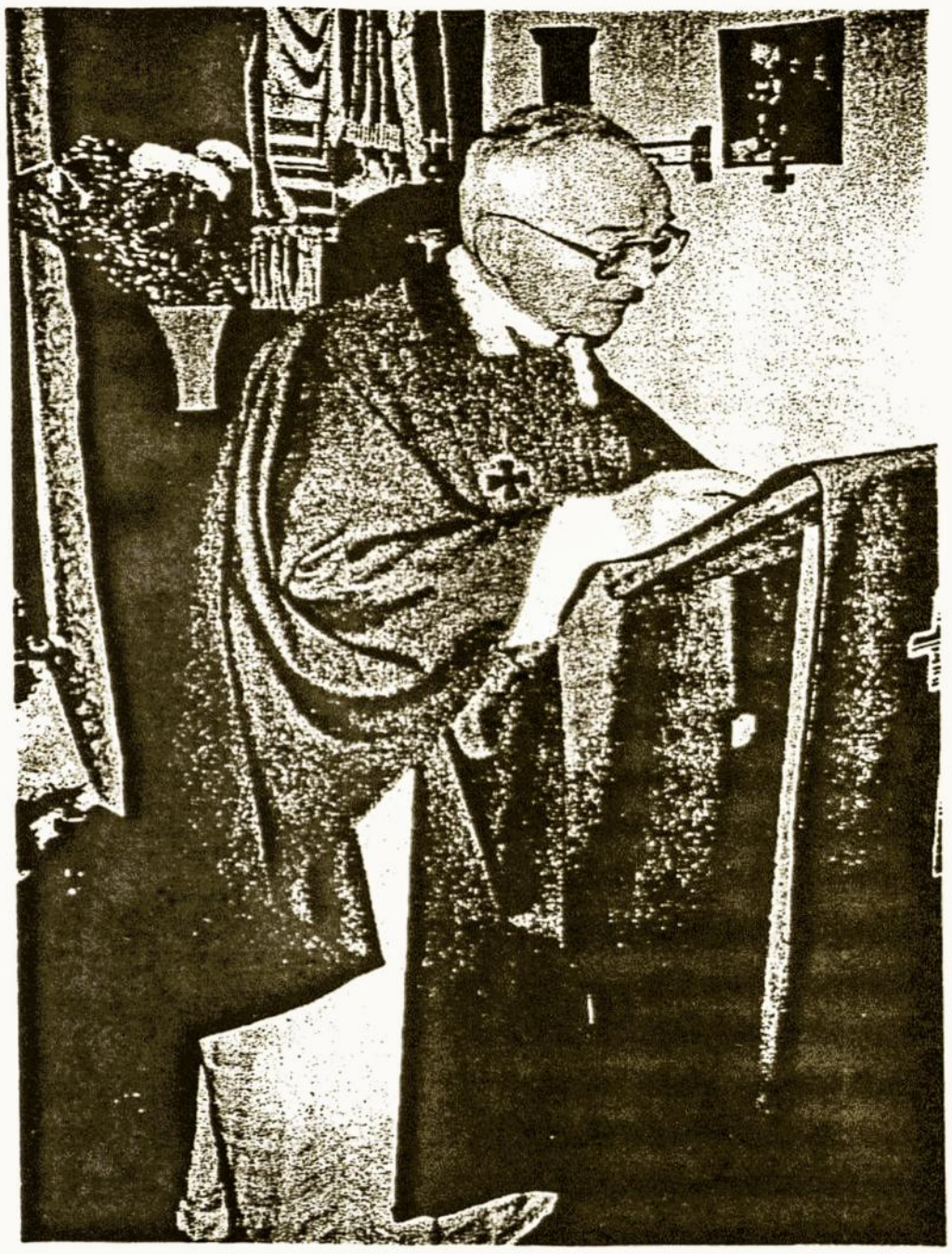

A+A
Kun.dr.S.Matulis MIC

Š.m. birželio mėn. 18 d. sulaukęs 85 metų amžiaus Nottinghamo Universiteto ligoninėje mirė kun. Dr. S.Matulis MIC.

Velionis gimė 1918 m. vasario mėn. 21 d. Daujošių kaime, Svedasų valsčiuje ūkininko šeimoje, vienas iš trijų brolių ir keturių sesučių. Iš pat mažens Steponas buvo dievobaimingas ir patrauklus Dievo tarnybai. Lankė vietinę mokyklą Svedasuose, Užpaliuose, o sulaukęs 16 metų išvažiavo į Marijampolę ir įstojo į Marijonų vienuolių eiles. Čia jis mokėsi marijonų gimnazijoje, o ją baigęs persikėlė į Kauno Vytauto Didžiojo Universitetą ir studijavo techniką, filosofiją ir teologiją. Užplūdus raudoniesiems Lietuvą jisai pasitraukė į Vokietiją. Tenai nors ir sunkiose sąlygose tęsė studijas Eichstatt seminarijoje. Iš ten išvažiavo į Romą ir tęsė teologijos studijas Domininkonų universitete, kur už disertaciją "Archiepiscopus Georgius Matulaitis _ Matulevičius MIC Visitator Apostolicius in Lithuania 1925 – 1927" gavo 1946 m. daktarato laipsnį. Vėliau parengė antrąją disertaciją : " Archiepiscupus Georgius Matulaitis _ Matulevičius Renovator Marionarum" ir gauna liceucijato laipsnį 1947 metais.

Abi knygos yra išverstos į lietuvių kalbą ir paties kunigo išleistos. Viena iš šių knygų šiuo metu verčiama į anglų kalbą ir greitu laiku bus išleista.

1946 m. liepos mėn. 21 d. įšventintas į kunigus. Romoje eina įvairias pareigas Marijonų vienuolijos namuose. 1960 m. Marijonų vadovybė išsiunčia kunigą į Londoną, lietuvių šv. Kazimiero bažnyčią. Čia kunigui jau buvo platesnė veikla tiek dvasiniu, kultūriniu, patriotiniu keliu. Atgaivinamas žurnalas "Šaltinis" anksčiau ėjęs Marijampolėje.

1965 m. naujo lietuvių išeiviams paskirto vyskupo Prano Bražio pageidavimu buvo nupirkti namai Nottinghame, o į juos pasiusta kun.dr. S.Matulis MIC aptarnavimui lietuvių gyvenančių vidurio Anglijoje. Pradžioje buvo berniukų bendrabutis, vėliau buvo įkurta "Vilniaus Marijos Aušros Vartų koplytėlė", kur kas sekmadienį šventadienį rinkdavosi tautiečiai šv. Mišioms. 1971 m. rugpjūčio mėn. 25 d. įkuriama Didžiosios Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrija apimanti visus Didž. Britanijoje gyvenančius lietuvius. Įgyjama spaustuvė, spausdinanti žurnalą "Šaltinis" - o jį rinko, spausdino ir išsiuntinėjo pats kunigas. Čia išauga lietuvių katalikų centras – Židinys.Čia rinkosi savaitgaliais stovyklėlėm skautai, posėdžiavo skautininkai, DBLV Bendrijos suvažiavimai ir kt. Be vietinių tautiečių lankėsi įvairūs žymūs asmenys iš įvairių kraštų – visi buvo maloniai kunigo priimti.

Netekome nuoširdaus dvasininko, kuris labai rūpinosi tautiečių dvasiniais reikalais, dirbo jaunimo eilėse su skautais pats būdamas skautininku.(Apdovanotas "Ordinu už nuopelnus"), rūpinosi seneliais per DBLKB rėmė ir siuntė drabužių siuntinius į Seinius lietuviams. Netekome rašytojo, istoriko, visuomenininko, lietuvio patrioto.

Nors jis jau užmigo amžinu miegu, bet jo darbai tiek bažnytiniu, tiek tautiniu atžvilgiu liks mumyse ir Lietuvos istorijoje, kad gyveno kunigas ir neprarastas kunigas...

Iš Šv. Barnabos katedros Nottinghame palydėtas į Wilford Hill kapines lietuvių skyriuje. Katedroje šv. Mišias aukojo kun. Dr. V. Brilius MIC Lietuvos Marijonų Provincijos Vyresnysis, kun. P.Tverijonas _ Londonas, kan. V.Kamaitis, katedros vyskupas ir šeši anglai kunigai.

Kapinėse atsisveikinimo žodį tarė: Židinio vardu dr.D.Furmonavičius, DBLK Bendrijos vardu – St.B.Vaitkevičius, DBLS vardu – V.Gasperienė, Londono šv. Kazimiero bažnyčios – S.Kasparas.

Laidotuvėmis rūpinosi dr.D.Furmonavičius ir dr. R.Furmonavičienė.

Ilsėkis mūsų Dvasios Vade šiame aukštame Nottinghamo kalnelyje, kartu su savo parapijiečiais. Tegul Tavo sielą priglaudžia Viešpats Dievas dangaus karalystėje.

St.B.Vaitkevičius

Folkloro dieną - lietuviškų tradicijų pynė

Sostinės Sereikiškių parke ir Gedimino kalno papėdėje skambėjo liaudies dainos, sukosi šokėjų poros ir rateliai, šurmuliavo daugybė amatininkų.

Apie 200 folkloro ansamblių iš visos Lietuvos ir užsienio į sostinę sukvietė Pasaulio lietuvių dainų šventės Folkloro diena "Slauna mūsų giminėlė" ir tautodailės dirbinių mugė.

Visos Lietuvos ir pasaulio lietuvių atstovai susirinko parodyti, ką sugeba ir moka. Savo krašto tradicijas pristatė skardžiabalsiai dzūkai ir aukštaičiai, languotomis skaromis pasipuošusios žemaitės, muzikalūs suvalkiečiai ir Klaipėdos krašto atstovai. Parko pievelėse buvo einami rateliai, žaidžiami liaudies žaidimai, kuriuose noriai dalyvavo ir miestelėnai bei tolimų kraštų turistai. Gedimino kalno viršūnėje skambėjo senosios karo istorinės ir mitologinės dainos bei sutartinės.

Šalia muzikos atlikėjų virė amatininkų gyvenimas: plaktukais kaukšėjo raumeningi kalviai, savo gaminius siūlė puodžiai, medžio drožėjai, pynėjai iš šiaudų ir linų, ant Gedimino kalno tvoros savo kūrinius buvo susikabinusios mezgėjos, audėjos, siuvinėtojos ir tautinių kostiumų siuvėjos. Čia pat buvo galima paragauti ir tradicinių valgių, alaus, giros ir midaus.

Įspūdinga liaudies meno dirbinių paroda atidaryta ir Lietuvos dailininkų sąjungos "Arkos" galerijoje. Daugiau kaip pusė tūkstančio šalies tautodailininkų sukurtų eksponatų - tapybos drobių, grafikos lakštų, skulptūros ir kryždirbystės pavyzdžių - užima visas galerijos sales. Pirmą kartą galerijoje eksponuojama apie šimtą geriausių šių laikų liaudies meistrų sukurtų medinių paminklų.

Vakare tūkstančiai Folkloro dienos dalyvių ir žiūrovų sugužėjo į linksmą pabaigtuvių vakaronę "Ant karaliaus dvaro" Katedros aikštėje, šalia atstatomų Valdovų rūmų.

Vokiečių dovana įamžins Mažosios Lietuvos palikimą

Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai bus perduota vertinga Vokietijos dovana - mikrofilmavimo įranga.

Šiuo simbolišku aktu užbaigiamas Vokietijos ir Lietuvos projektas, skirtas Mažosios Lietuvos archyvinei medžiagai išsaugoti. 2000 m. pradėto projekto, finansuojamo iš Vokietijos Federalinės Vyriausybės lėšų, bendros išlaidos sudaro beveik 200 tūkst. eurų (apie 700 tūkst. Lt).

Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus proga dovaną bibliotekai perduos Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Aleksanderis fon Romas (Alexander von Rom) ir Vokietijos Federalinės Vyriausybės įgaliotinį kultūrai ir žiniasklaidai skyriaus vadovas Jurgenas Martensas.

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, 1945 metų pabaigoje, lietuviai apsaugojo nuo galutinio sunaikinimo istorinę medžiagą apie Mažąją Lietuvą, kuri prieš tai buvo saugoma Karaliaučiaus valstybės archyvo fonde (dabar Slaptasis Prūsijos valstybės kultūros paveldo archyvas Berlyne-Dahleme). Nuo 2000 m. Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka ir Slaptasis valstybės archyvas Berlyne palaiko glaudžius ryšius konservuojant šią archyvinę medžiagą, kuriai iškilusi didelė sunykimo grėsmė, taip pat sutarta mokslo tikslais atlikti mikrofilmavimų dovanota įranga.

Baltijos jūros vanduo švarus

Liepos mėnesio pradžioje atlikti tyrimai rodo, kad Baltijos jūros vanduo ties Lietuvos pakrante yra švarus.

Klaipėdos visuomenės sveikatos centro teigimu, ištyrus Klaipėdos, Neringos ir Palangos paplūdimių vandenį nustatyta, kad jo kokybė yra gera. Mikrobinė bei cheminė tarša higienistų nustatytos normos neviršija nei Melnragės, nei Girulių, Smiltynės, Nidos, Juodkrantės ar Palangos paplūdimių vandenyje.

Tokius Baltijos jūros vandens kokybės tyrimus Klaipėdos visuomenės sveikatos centras atlieka reguliariai. Daugiametė praktika rodo, kad vandens užterštumas dažniausiai padidėja ilgai vyraujant karštiems orams, kada į pajūrį plūsteli itin daug poilsiautojų. Šią vasarą normą viršijančios taršos neužregistruota.

Netikėtai atsisveikinom

Po s linksmybių Manchesteryje, pasiekė liūdna žinia, kad Sergejus Sasnauskas iš Rochdale mirė. Klube jis sukrito, tai buvo iškviesta greitoji pagalba. Greitosios pagalbos medikai sugebėjo jį atgaivinti, bet naktį ligoninėje mirė. Daugiau apie Sergejų - kitam EL.

JP

Skaitytojų Aukos :

R.Karalius £5.00

Redakcija nuoširdžiai dėkoja rėmėjams už skirtas aukas, remiant "EL".

EUROPOS LIETUVIS - EUROPE'S LITHUANIAN - MONTHLY

Published by Lithuanian Association in Gt.Britain and Lithuanian House Ltd.: Lietuvių Sodyba, Headley Park Club, Picketts Hill, Nr.Bordon, Hants GU35 8TE. Prenumeratos kaina: D.Britanijoje - £15.00, Europoje - £20.00 oro paštu,, visur kitur £20.00 paprastu paštu. Skelbimų kaina - 10.00 sv. už vieną skilties colį arba iš anksto susitarus su administracija. ***Administracija: Lietuvių Sodyba, Headley Park Country Club, Picketts Hill, Nr.Bordon, Hants GU35 8TE. Tel.: 01420 472810. Čekius išrašyti: "Lithuanian Association in Gt.Britain Ltd.".*** *Redaktorė: Ilma Švalkienė 3 Regent Court, 31Green Street, Willingham, Cambs CB4 5JA England. Tel.01954202417. E-mail:* ilma_svalkus@hotmail.com. *Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai grąžinami tik susitarus. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos, ar leidėjų nuomonę. Už įdėtų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija neatsako.*

Gerbiamasis lietuvi!

Vienas iš Lietuvių Chartos nuostatų lietuvybės išlaikymui yra remti lietuvišką spaudą.

Britanijoje yra jau pusšimtį metų leidžiamas 'Europos Lietuvis'. DBLS nariai jį palaiko, bet senesnių nuolatinių skaitytojų skaičiui sumažėjus, laikraštis sunkiau verčiasi. Pastaruoju metu į DBLS yra įstoję daug naujų narių, kurie dar nespėjo susipažinti su šiuo mėnesiniu leidiniu.

Jei daugiau užsiprenumeruos EL, nereikės galvoti apie jo uždarymą. Užtat jus kviečiame užsisakyti EL. Prenumerata metams yra 15 svarų, įskaitant paštą, **o jums yra atpiginta šiemet iki 10 svarų.**

Užpildykite anketą, pridėkite čekį ir pasiųskite mums. Paprašykite ir draugus prisidėti.

Ačiū už dėmesį.

Nuolaida £5

EL Administracija

Užpildykite anketą, pridėkite čekį ir pasiųskite (pinigų nesiųskite paštu) į

Europos Lietuvis
Headley Park
BORDON
GU35 8TE

Užsakau 'Europos Lietuvį' 2003 metams ir įdedu čekį už £_____
Prašau siųsti šiuo adresu / šiais adresais:
(tęsti kitoje pusėje)

.....

.....

.....

.....

....

PAMALDOS

Londone Lietuvių šv.Kazimiero bažnyčia
21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road) tel.:020 7739 8735.
E-mail: london@ptverijonas.freeserve.co.uk
Pamaldos sekmadieniais:
9 val.angliškai.
11.00 val. tik lietuviškai
18.00 jaunimo šv.Mišios
Darbo dienomis ir šeštadieniais šv.Mišios 19 val.
Šv.Kazimiero bažnyčia pasiekiama autobusais 26, 48, 55, 253, D6.
Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green - Central line.

Nottinghame - Židinyje
16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, tel. 0115 9821892.
Pamaldos kasdien:šiokiadieniais ir sekmadieniais 11.15 val.

Mančesteryje kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, 12.30 val.

Po pamaldų bus galima pasivaišinti lietuviškais patiekalais. Lietuviški pietūs klube parduodami už £1.50

Bradforde kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 12,30 val.

A+A

Juozas Armonas

Wishaw, Škotijoje, 26 d. gegužės mėn. mirė 90 metų sulaukęs Juozas Armonas. Kilęs iš Pasvalio. Buvo vedęs Škotijos lietuvaitę ir turėjo tris dukteris ir du sūnus. Ilsėkis ramybėje, toli nuo Lietuvos, brangus Juozai.

Klemensas Savonis.